

1. Nom Com es diu el procés?

Procés deliberatiu per a la definició exhaustiva i implementació inicial d'una estructura de consells de districte* a Figueres.

**inicialment consells de barri, però finalment es va decidir anomenar-los consells de districte.*

2. Objectiu Quin era l'objectiu del que hem fet?

Els objectius del que hem fet eren concretar de forma participada, prenent com a referència els resultats derivats del primer procés participatiu i exposats en un esborrany de reglament, la composició (ciutadans a títol individual, entitats i associacions, tècnics i polítics), l'estructura (comissions de treball, secretaria tècnica, etc.), el funcionament (periodicitat, nombre de convocatòries, etc.), la reglamentació i les atribucions dels consells de districte (informar, consultar, decidir, tractar temes propers, autoavaluar-se, etc.), donant així continuïtat a la feina iniciada el 2017 i passant "del paper a l'acció"; assegurar una estructura plural, integradora, flexible i operativa a partir de les opinions recollides durant el procés deliberatiu (adaptar les directrius de l'esborrany de reglament ja existent a les particularitats, voluntats i possibilitats del municipi); generar una consciència global i col·lectiva de barri i ciutat, més enllà dels discursos particularistes, aprofitant els espais presencials de deliberació i debat; i aconseguir l'inici del desplegament d'aquests òrgans de participació a Figueres, començant per engegar i desenvolupar dos consells de districte a mode de prova pilot.

3. Justificació Per què ho hem fet?

L'Ajuntament de Figueres, en la seva aposta per la participació ciutadana, va promoure, l'any 2017, un procés deliberatiu per a iniciar la definició d'una estructura d'òrgans permanents de caràcter territorial (consells de districte) que permetés millorar els canals de participació i relació de la ciutadania en els afers municipals. La intenció del projecte inicial passava per promoure i canalitzar espais de reflexió conjunta entorn als diferents temes que afecten la vida quotidiana del municipi en general i dels barris en particular, fent així possible una major corresponsabilització de la ciutadania en els afers públics de la ciutat. Es va treballar, doncs, en el disseny inicial d'una estructura d'òrgans participatius que funcionessin com a espais de representació veïnal (consells de districte). Amb aquests precedents com a referència, el 2020 l'equip de govern de la ciutat tenia la intenció de concretar la feina feta durant el mandat anterior i avançar cap a la creació d'una estructura participativa que permetés informar, donar resposta i consultar les opinions i demandes ciutadanes que es formulessin relacionades amb el territori, i amb projectes que des del consistori s'estiguessin duent a terme, decidir actuacions conjuntes i prendre decisions de manera consensuada, tractar temes propers, fer pedagogia, etc. La intenció ha estat, doncs, donar forma i començar a engegar una estructura –inicial, que podrà modificar-se per tal d'adaptar-se a potencials delegacions de competències municipals futures– d'espais comuns que aglutinin diversos sectors socials de cada districte (societat civil organitzada i no organitzada) amb l'objectiu de tractar i incidir en la valoració i presa de decisions en temes territorials que afectin al conjunt de veïns i veïnes de cada districte, tot superant el corporativisme que de forma natural desenvolupa cada entitat i líder d'opinió pel seu compte en la defensa dels seus legítims interessos sectorials i/o específics.

4. Descripció Què hem fet?

El febrer de 2020 s'ha dut a terme una reunió politicotècnica per començar a planificar aquest procés. Malgrat l'arribada de la pandèmia de la COVID-19 el març de 2020 i les conseqüències que aquesta podria tenir per aquest procés, s'ha decidit tirar-lo endavant i sol·licitar una subvenció per a polítiques de foment de la participació ciutadana a la Diputació de Girona (convocatòria 2020). L'Ajuntament de Figueres ha comptat amb el suport extern de l'empresa Neòpolis Consultoria Sociopolítica SL, que ja va dinamitzar el procés promogut al municipi el 2017.

A partir d'aquí, l'octubre de 2020 s'ha iniciat oficialment el procés participatiu, tot creant el Grup Promotor, format per l'alcaldeessa, el regidor de Foment de la Participació, dos tècnics de l'Ajuntament, el tècnic jurídic de l'Ajuntament i el tècnic de Neòpolis. El Grup Promotor s'ha reunit periòdicament (tant telemàticament com presencialment) al llarg de tot el procés per tal de fer-lo avançar en totes les seves fases.

El desembre de 2020 s'ha constituït la Comissió Tècnica mitjançant una reunió telemàtica.

El Grup Promotor ha treballat amb la proposta de reglament resultant del procés de 2017 i l'ha completat i adaptat. A més, ha definit els 8 districtes de participació ciutadana en els quals s'ha dividit el municipi a partir de la unió de seccions censals, tenint en compte factors demogràfics, equipaments i infraestructures.

El dilluns 26 d'abril de 2021 s'ha dut a terme la sessió participativa de presentació dels consells de districte de Figueres a l'Auditori dels Caputxins. Ha estat una trobada oberta a tota la ciutadania. La trobada també s'ha pogut seguir en directe a través del canal de YouTube de l'Ajuntament de Figueres. A l'espai web del procés hi ha disponibles el vídeo d'aquesta sessió, la presentació utilitzada, la proposta de reglament dels consells territorials i el plànol dels 8 districtes.

Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i l'FSE en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local.

El dilluns 17 de maig s'ha dut a terme la primera sessió de la prova pilot dels consells de districte al Districte 5 de Figueres. La trobada s'ha fet a l'Escola Maria Àngels Anglada. El Districte 5 inclou les seccions censals Riumors, Rocabertí, Correus, Creu de la Mà i Rally Sud.

El dilluns 31 de maig s'ha celebrat la primera sessió de la prova pilot dels consells de districte al Districte 2 de Figueres. La trobada ha estat a l'Escola Parc de les Aigües. El Districte 2 inclou les seccions censals Horta Capallera, Port Lligat, Barceloneta / Caputxins, Cendrassos / Costa Brava i Eixample.

El dilluns 5 de juliol s'ha reunit la Comissió Tècnica per avaluar les necessitats detectades i les propostes de millora recollides el 17 de maig al Districte 5.

El divendres 16 de juliol s'ha dut a terme la sessió de retorn del consell del Districte 5. S'ha donat resposta a les propostes recollides el dia 17 de maig. Totes les propostes han estat valorades tècnica i políticament. La trobada s'ha fet a l'Escola Maria Àngels Anglada.

El dilluns 19 de juliol s'ha reunit la Comissió Tècnica per avaluar les necessitats detectades i les propostes de millora recollides el 31 de maig al Districte 2.

El dilluns 20 de setembre s'ha celebrat la sessió de retorn del consell del Districte 2. S'ha donat resposta a les propostes recollides el dia 31 de maig. Totes les propostes han estat valorades tècnica i políticament. La trobada s'ha fet a l'Escola Parc de les Aigües.

El dimecres 13 d'octubre s'ha reunit el Grup Promotor per tancar i avaluar el procés, així com per acordar els següents passos a seguir per tal d'establir formalment els consells de districte una vegada finalitzada la prova pilot.

5. Metodologia (fases) Com ho hem fet?

El procés s'ha dut a terme seguint les següents fases:

Fase 1. Tret de sortida

Objectiu: iniciar el procés de definició exhaustiva de les característiques específiques dels futurs consells de districte de Figueres.

Metodologia: anàlisi documental (estudi en profunditat dels continguts inclosos a l'esborrany de reglament derivat del procés dinamitzat durant l'any 2017); creació del Grup Promotor i realització de la seva primera sessió de treball (concreció i definició detallada del procés); i creació de la Comissió Tècnica i celebració de la seva primera sessió de treball (de caràcter informatiu i per a validar el pla de treball definit a la sessió 1 del Grup Promotor).

Fase 2. Definició exhaustiva dels consells de districte

Objectiu: definir de forma exhaustiva les característiques dels consells de districte, per tal d'adaptar-los a les particularitats i possibilitats municipals. Adaptació de l'esborrany de reglament derivat del procés dinamitzat durant l'any 2017.

Metodologia: sessions de treball (2) amb el Grup Promotor ampliat en les quals s'han dinamitzat espais reflexius per tal de concretar les característiques bàsiques dels futurs consells de districte (nombre de consells, funcions específiques, convocatòries mínimes anuals, secretaria tècnica, etc.); sessió participativa amb representants veïnals de tots els districtes de Figueres en la qual s'ha presentat el document de característiques bàsiques dels consells de districte (inclòs el plànol dels vuit districtes) i s'ha generat una deliberació per tal de validar-lo de forma compartida; i redacció i entrega del document definitiu de característiques dels consells de districte i del reglament adaptat.

Fase 3. Inici de la implementació

Objectiu: iniciar el desplegament de les estructures de representació veïnal a través de dos districtes definits prèviament pel Grup Promotor. Comptar amb la participació de veïns i veïnes dels districtes seleccionats per a identificar necessitats de cada districte, consensuar propostes i estudiar-ne el seu desplegament.

Metodologia:

- Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una primera sessió al consell de districte 5. S'ha convocat el consell de districte 5 (obert a tots els veïns i veïnes), s'ha informat sobre el procés en general i s'ha dinamitzat un debat per tal de consensuar necessitats i propostes de millora per al territori. Posteriorment, en una altra data, s'ha fet el mateix per al consell de districte 2.
- Dues sessions de treball amb la Comissió Tècnica. S'han analitzat i validat les necessitats i propostes ciutadanes recollides a cada districte.
- Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una sessió de retorn al consell de districte 5. S'ha convocat el consell de districte 5 (obert a tots els veïns i veïnes) per fer un retorn de resultats de l'anàlisi políticotècnica de les propostes i per a validar-les de forma participada. Posteriorment, en una altra data, s'ha fet el mateix per al consell de districte 2.

Fase 4: Tancament i retorn

Objectiu: tancar el procés deliberatiu tot deixant un escenari prou propici com per continuar dinamitzant els dos consells de districte i iniciar el desplegament de la resta de consells.

Metodologia: sessió de treball amb el Grup Promotor per planificar el tancament del procés i avaluar-lo; i redacció de la memòria de resultats del procés, que inclou un apartat específic d'avaluació que servirà per fonamentar els següents passos del desplegament de l'estructura dels consells de districte a Figueres.

6. Recursos Amb quins recursos ho hem fet?

Aquest projecte s'ha dut a terme gràcies a la implicació i treball dels següents recursos humans: els dos representants polítics encarregats de liderar el procés, els dos tècnics de l'Ajuntament de Figueres encarregats del procés, el tècnic jurídic de l'Ajuntament, el tècnic de l'empresa externa Neòpolis, els altres tècnics de l'Ajuntament de Figueres que representen àrees del sector social, de l'econòmic i de l'urbà-territorial, el personal municipal de Comunicació i les treballadores del programa Treball i Formació Línia COVID i del programa Treball als Barris.

A més a més, s'han utilitzat els següents recursos materials: espais físics municipals on s'han dut a terme les sessions de treball del Grup Promotor i de la Comissió Tècnica, la sessió informativa amb representants veïnals, els espais oberts de debat dels consells de districte 5 i 2, les sessions internes de treball, etc. (Sala de Juntes, Sala de Plens, Auditori dels Caputxins, Escola Maria Àngels Anglada, Escola Parc de les Aigües, dependències de Promoció Econòmica, etc.); ordinadors, impressores, telèfon i projector; eines TIC (Internet, correu electrònic, xarxes socials, formularis de Google...); i material d'oficina.

7. Comunicació Com ho hem explicat?

Per tal d'informar sobre el procés participatiu (les seves característiques, la seva evolució, les sessions participatives, el retorn als ciutadans, etc.) i d'arribar al màxim nombre possible de ciutadans i ciutadanes del municipi i dels districtes en els quals s'ha dut a terme la prova pilot (fent-los partícips del procés i amb l'objectiu d'incrementar la seva participació), s'ha desenvolupat un **pla de comunicació** que ha dut a terme diverses actuacions comunicatives a través de múltiples canals. A continuació, es detallen les principals accions de comunicació realitzades per a cada fase del procés participatiu:

- Notes de premsa (pàgina web municipal, premsa escrita i digital d'àmbit local i comarcal).
- Publicacions a les xarxes socials municipals (Facebook, Twitter i Instagram).
- Difusió mitjançant el canal de Telegram municipal.
- Correus electrònics a totes les associacions del registre municipal d'entitats ciutadanes i a totes les persones que han participat en alguna fase del procés.
- A nivell intern de l'Ajuntament, correus electrònics a tot el personal de l'organització tant per informar-los sobre el procés com per obrir la possibilitat al personal tècnic de formar part de la Comissió Tècnica i d'assistir a les diverses sessions participatives.
- Anuncis de pagament a la premsa escrita comarcal (Empordà: Setmanari de l'Alt Empordà i Hora Nova).
- Repartiment de cartells a tots els edificis d'habitatges i als establiments comercials dels dos districtes de la prova pilot per anunciar les dues sessions participatives a cadascun d'aquests dos districtes.

A més a més, s'ha habilitat un espai web per a informar sobre l'evolució d'aquest procés participatiu a l'apartat Participació Ciutadana de la web municipal www.figueres.cat.

També s'han editat i difós un total de cinc vídeos al llarg de tot el procés, tots ells disponibles al canal de YouTube de l'Ajuntament de Figueres.

I, per últim, s'ha creat una bústia de correu electrònic de Participació Ciutadana (participa@figueres.org) des d'on s'han fet tots els enviaments i s'han respost les consultes de la ciutadania relatives a aquest àmbit.

Pel que fa al **retorn** a la ciutadania, s'ha enviat un correu electrònic a totes les associacions del registre municipal d'entitats ciutadanes, a totes les persones que han participat en alguna fase del procés i a tot el personal de l'Ajuntament de Figueres, informant-los que els reculls de les sessions dels consells de districte 5 i 2 estan disponibles a l'espai web. També s'ha editat i distribuït el vídeo-resum del procés a través del canal de YouTube de l'Ajuntament i les xarxes socials municipals. Per últim, s'ha elaborat una nota de premsa (pendent de publicació en el moment en què es redacta aquesta memòria).

Encara no s'ha fet cap sessió presencial de tancament del procés perquè primer es vol definir quina continuïtat tindrà al llarg del que resta d'any i a partir de l'any que ve (llavors es valorarà fer aquesta sessió presencial).

8. Calendari *Quant de temps ha durat el procés?*

Aquest procés participatiu ha tingut una durada d'uns 12 mesos, a comptar des de la celebració de la primera sessió de treball del Grup Promotor. Per fases, s'ha seguit el següent calendari:

FASES DEL PROCÉS PARTICIPATIU	CALENDARI
<i>Fase 1. Tret de sortida</i>	Mesos 1 a 3
<i>Fase 2. Definició exhaustiva dels consells de districte</i>	Mesos 4 a 7
<i>Fase 3. Inici de la implementació</i>	Mesos 8 a 11
<i>Fase 4. Tancament i retorn</i>	Mes 12

9. Pressupost *Quant ha costat?*

FASES DEL PROCÉS I TASQUES	PREU
<i>Fase 1: Tret de sortida</i> - Anàlisi documental - Sessió de treball 1 amb el Grup Promotor - Sessió amb la Comissió Tècnica	750,00 €
<i>Fase 2: Definició exhaustiva dels consells de districte</i> - Dues sessions de treball amb el Grup Promotor ampliat - Redacció d'una memòria de resultats derivada de les sessions reflexives - Sessió participativa amb representants veïnals de tots els districtes de Figueres - Redacció i entrega del document definitiu de característiques dels consells de districte i del reglament adaptat	1.900,00 €
<i>Fase 3: Inici de la implementació</i> - Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una primera sessió al consell de districte 5 - Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una primera sessió al consell de districte 2 - Dues sessions de treball amb la Comissió Tècnica - Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una sessió de retorn al consell de districte 5 - Convocatòria, dinamització i anàlisi d'una sessió de retorn al consell de districte 2 - Contactes permanents entre els membres del Grup Promotor	3.950,00 €
<i>Fase 4: Tancament i retorn</i> - Sessió de treball amb el Grup Promotor - Redacció de la memòria de resultats del procés	900,00 €
Material fungible, dietes, quilometratge i peatges	375,00 €
TOTAL	7.875,00 €
TOTAL + 21% d'IVA (1.653,75 €)	9.528,75 €

10. Avaluació *Com ha sortit?*

El seguiment del projecte s'ha fet mitjançant el Grup Promotor. Les seves funcions han estat executives. S'ha reunit de forma continuada durant tot el procés per definir de forma exhaustiva el desenvolupament del projecte. Ha estat un espai de reflexió i treball on s'han validat continguts i s'han fet tasques de seguiment i avaluació.

Pel que fa als indicadors d'avaluació , s'ha avaluat el nombre de:
Sessions de treball del Grup Promotor: 1 sessió mensual, és a dir, 12 sessions des de la posada en marxa del procés.
Sessions de treball de la Comissió Tècnica: 3 sessions.
Àrees representades a la Comissió Tècnica: 18 àrees de l'Ajuntament de Figueres.
Memòria de resultats (característiques principals consells de districte): 1 memòria.
Sessions participatives amb representants veïnals de tots els districtes: 1 sessió.
Assistents a aquesta sessió: 41 persones presencialment i 25 persones (de mitjana) en <i>streaming</i> .
Document definitiu de característiques dels consells de districte i plànol dels districtes: 1 document i 1 plànol.

Reglament adaptat dels consells de districte: 1 proposta de reglament.
Sessions de treball convocades, dinamitzades i analitzades al consell de districte 5: 2 sessions.
Assistents a aquestes sessions: 17 de maig - 31 persones; 16 de juliol - 24 persones.
Sessions de treball convocades, dinamitzades i analitzades al consell de districte 2: 2 sessions.
Assistents a aquestes sessions: 31 de maig - 71 persones; 20 de setembre - 49 persones.
Total de necessitats i propostes ciutadanes rebudes i analitzades: 130 necessitats (43 al Districte 5 i 87 al Districte 2).
Memòria de resultats del procés: 1 memòria.
Notes de premsa: 4 notes de premsa.
Vídeos: 5 vídeos.
Publicacions a les xarxes socials municipals: 15 publicacions diferents publicades i compartides a les diverses xarxes.
Difusió mitjançant Telegram: 8 publicacions.
Correus electrònics (enviaments massius): 15 correus electrònics diferents enviats de forma massiva.
Anuncis de pagament: 5 anuncis de pagament a la premsa escrita comarcal (fets a l'Empordà: Setmanari de l'Alt Empordà i a l'Hora Nova).
Cartells: 7 cartells diferents per anunciar les diferents sessions dutes a terme durant el procés.

Pel que fa a la **participació** a les sessions, la valoració és molt positiva, tant pel nombre de persones participants (valoració quantitativa) com per la qualitat de les propostes i aportacions (valoració qualitativa). En aquest punt cal destacar també la participació d'un gran nombre de regidors en les diferents sessions dutes a terme.

En relació amb els **espais físics** utilitzats durant el procés, hi ha unanimitat en la consideració que aquests han estat adequats per a les accions que s'hi han dut a terme. La col·laboració amb els directors de les dues escoles i amb el personal de neteja d'aquestes ha estat excel·lent.

La valoració que es fa del **suport extern** rebut per part del tècnic de Neòpolis també és molt positiva perquè aquesta figura experta de fora de l'organització ha dotat de qualitat i credibilitat tot el procés.

Tot i que les sessions s'han dut a terme en **dates** que es podrien considerar "complicades" ja que pel mig hi havia les vacances d'estiu, la resposta de la ciutadania ha estat bona i la participació alta.

Com a aspecte a millorar, s'han detectat certes dificultats per aconseguir la col·laboració d'algunes persones de la **Comissió Tècnica**, sobretot per les dates i per la falta de definició de a quins tècnics en concret s'havien de requerir les diferents informacions. Es treballarà per millorar l'organització i funcionament d'aquesta comissió.

S'esperava tancar el procés participatiu havent dut a terme totes les activitats previstes i tot deixant un escenari prou propici com per continuar dinamitzant el dos consells de districte constituïts i iniciar el desplegament de la resta de consells de districte del municipi.

En efecte, s'han dut a terme totes les activitats previstes. Però, els dos consells de districte on s'ha fet la prova pilot es constituïran formalment una vegada s'hagi aprovat definitivament el reglament (es preveu que aquest s'aprovi abans de finals de 2021). A partir de 2022 es constituïran formalment els vuit consells de districte de forma progressiva (inicialment els consells de districte 2 i 5 i, paral·lelament, es farà una prova pilot a dos consells més, i la resta es posarà en marxa posteriorment).

11. Propostes de millora *Què milloraríem ara?*

El Grup Promotor ha dut a terme un seguiment durant tot el procés, la qual cosa ha fet més fàcil la detecció de possibles aspectes a millorar i ha ajudat a poder reaccionar-hi més ràpid i millor quan ha fet falta.

Durant la prova pilot alguns ciutadans han manifestat dubtes respecte alguns aspectes concrets de la proposta de reglament presentada a l'abril. Per això, un cop tancada la prova i vista l'experiència, s'ha decidit fer una revisió exhaustiva de la proposta de reglament abans de procedir a la tramitació de la seva aprovació formal.

Com ja hem apuntat en l'apartat anterior, s'han detectat dificultats amb el funcionament de la Comissió Tècnica. Es treballarà per agilitzar i simplificar la relació amb aquesta per fer-la més eficient en el futur.

Tanmateix, s'ha detectat una manca de cultura participativa i de coneixements del que és la participació ciutadana entre la població en general. Per aquest motiu, abans d'acabar l'any i avançar amb la constitució formal dels consells de districte, es duran a terme dues sessions divulgatives per fer pedagogia entre els veïns i veïnes.

Enllaç al vídeo justificatiu del procés deliberatiu per a la definició exhaustiva i implementació inicial d'una estructura de consells de districte a Figueres: Figueres participa - <https://youtu.be/N-26n4NMloc>

Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i l'FSE en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local.